

Saksbehandler: Odd Sverre Falch Gundersen

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
074/22	Formannskapet	29.08.2022

Forslag til ny forskrift for vann- og avløpsgebyrer i Karmøy Kommune – vedtak om offentlig høring

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Forslag til ny forskrift for vann- og avløpsgebyrer i Karmøy kommune, legges ut til offentlig høring jfr. forvaltningsloven § 37. Høringsperioden er fra 30. august 2022 til 30. oktober 2022.

Formannskapet 29.08.2022:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FSK- 074/22 Vedtak:

1. Forslag til ny forskrift for vann- og avløpsgebyrer i Karmøy kommune, legges ut til offentlig høring jfr. forvaltningsloven § 37. Høringsperioden er fra 30. august 2022 til 30. oktober 2022.

Saksutredning

Sammendrag

VAR har utarbeidet forslag til ny forskrift for vann- og avløpsgebyrer i Karmøy kommune. I forslag til ny forskrift er det foreslått flere endringer med målsetning om å få en forskrift som er mer rettferdig, tydelig og fleksibel.

Rådmannen anbefaler at forslaget til ny forskrift sendes ut på høring til berørte parter for uttale jfr. forvaltningsloven § 37.

Bakgrunn for saken

Saken gjelder offentlig høring av forslag til ny lokal forskrift om vann- og avløpsgebyrer.

De kommunale vann- og avløpstjenestene finansieres ved vann- og avløpsgebyrer, og bygger på selvkostprinsippet, det vil si at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes inn gjennom de gebyrene som abonnentene betaler. Kommunene er i lov av 16. mars 2012 nr. 12

om kommunale vass- og avløpsanlegg § 5 og forskrift av 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 16-1 annet ledd, gitt hjemmel til å fastsette lokale forskrifter for vann- og avløpsgebyrer. Forurensningsforskriften kapittel 16 angir rammen for gebyrene.

Den gjeldende vann- og avløpsforskriften i Karmøy kommune ble vedtatt av kommunestyret den 12.06.2001 i sak 0046/01.

Senere endringer i regelverket på vann- og avløpsområdet har gjort det nødvendig å foreta en gjennomgang av gjeldende forskrift.

Kommunen har samtidig sett behov for en ny forskrift som er bedre tilpasset dagens forhold, og som gir en mer rettferdig fordeling av gebyrene.

Det vises i den forbindelse til kommunestyrets vedtak i Hovedplan for drikkevann 2020-2027 hvor kommunestyre, under mål for vannforsyning har vedtatt følgende: «Dagens gebyrreglement gir en uriktig kostnadsfordeling mellom næring/industri og husholdning. Hovedplan for drikkevannsforsyning forutsetter derfor en bred gjennomgang og oppgradering av kommunens gebyrforskrifter.»

Kommunens forslag til ny forskrift er inntatt som vedlegg 1.

Før forslag til ny forskrift kan vedtas må det sendes ut på høring til berørte virksomheter og organisasjoner for uttalelse jfr. fvl. § 37. Kommunen har utarbeidet et høringsnotat av forslag til ny forskrift for vann- og avløpsgebyrer. Høringsnotatet er inntatt som vedlegg 2. Eksisterende forskrift er inntatt som vedlegg 3.

Vurdering:

Kommunen ønsker med den nye forskriften å legge til rette for at gebyrene skal gjenspeile kommunens kostnader med å frambringe vann- og avløpstjenestene til de ulike abonnentgruppene. Et viktig prinsipp har vært at ingen av brukergruppene skal subsidiere andre brukergruppers forbruk, men at det er reelle infrastrukturkostnader og leveringskapasitet som skal styre gebyrfastsettelsen.

Et annet mål har vært å lage en forskrift som er tydeligere enn dagens forskrift, både for administrasjonen og abonnentene. Det er mange ulike tilfeller og varianter i kommunen, og da er det viktig å legge til rette for at forskriften tar for seg de ulike eventualitetene som dukker opp, slik at disse blir behandlet på en rettferdig og god måte.

Forskriften har også som mål at den skal være en god forskrift å administrere ut ifra, slik at det blir mindre rom for tolkning, og er mindre ressurskrevende å forvalte.

Forslag til ny gebyrforskrift innebærer flere endringer fra gjeldende forskrift.

I vedlegg 2, høringsnotat til forslag om ny forskrift er det foretatt en systematisk gjennomgang og sammenlikning av hvordan ny forskrift slår ut for grupper av abonnenter. Tall i høringsnotatet må oppfattes som veiledende. Endelige tall vil fremkomme av beregning av nye VA-gebyr.

Videreføring av årsgebyr – Fast og variabel del

I ny vann- og avløpsforskrift foreslås det å videreføre et todelt årsgebyr for både vann og avløp,

med en fast og en variabel del. Valget av en todelt gebyrmodell begrunnes i hovedsak med at dette bedre fanger opp tjenestenes kostnadssammensetning, samt at det gir anledning til å differensiere den faste delen av årsgebyret.

Hvor stor andel av årsgebyret som skal være henholdsvis fast og variabel del, fastsettes hvert år i gebyrregulativet. Men intensjonen bak forskriftsarbeidet er at kommunes kapitalkostnader skal tillegges den faste delen av årsgebyret. Samtidig anbefales det at abonnementsgebyret (fast del) ikke overstiger 50 % av årsgebyrinntektene. En slik modell og fordeling medfører at det er stabile gebyrinntekter over tid, og at det lettere kan budsjetteres og fastsettes gebyrstørrelser fra år til år. Dersom for mye av gebyrinntektene tillegges et variabelt gebyr som er avhengig av vannforbruket, kan det bli store svingninger i inntektene og et behov for større justeringer årlig.

Endringer for boligeiendommer

For å få en mer rettferdig gebyrbelastning er det gjort grep for en jevnere betaling mellom ulike kategorier boliger.

Tilknytningsgebyr

I dagens forskrift betales tilknytningsgebyr pr. eiendom, uansett antall bygninger og bygningstyper. I forslag til ny forskrift er tilknytningsgebyret utformet slik at det for bolig- og fritidseiendom skal betales et fast beløp per boenhet. Ved økning av antall boenheter i allerede tilknyttet bolig, vil det tilkomme nytt tilknytningsgebyr pr. ny boenhet.

Eksempelvis vil en ny bolig som blir godkjent og registrert i matrikkelen med bygningskode «112 – Enebolig med hybelleilighet, sokkelleilighet o.l.» bli fakturert 1 tilknytningsgebyr ut ifra dagens forskrift, mens det i ny forskrift vil bli fakturert 2 eller flere tilknytningsgebyrer.

Ved seksjonering av allerede tilknyttet eiendom, vil det ikke tilkomme nytt tilknytningsgebyr for nyopprettede seksjoner.

Abonnementsgebyr

I dagens forskrift betales det et abonnementsgebyr per bolig.

I forslag til ny forskrift vil alle boenheter registrert i matrikkelen og/eller eiendomsskatteregisteret bli påført abonnementsgebyr. Boenhet er en selvstendig boenhet som har tilgang til alle nødvendige romfunksjoner (dvs. Stue, kjøkken, soverom, bad og toalett).

Eksempelvis vil en bolig med flere godkjente boenheter få hvert sitt abonnementsgebyr hvor det tidligere bare ble beregnet ett abonnementsgebyr.

Denne endringen vil også gjøre det enklere å administrere tildelingen av abonnementsgebyr, og er svært vanlig i andre kommuner. Tilsvarende er for øvrig gjort i ny renovasjonsforskrift.

Forbruksgebyr

Det er tidligere vedtatt at det skal innføres vannmåler for alle abonnenter i kommunen. Fram til dette trer i kraft vil forbruksgebyr betales etter målt eller stipulert vannforbruk pr. m³ for bolig- og fritidseiendom.

Stipulert forbruk: Det stipulerte forbruket blir beregnet ut fra bruksarealet for boligen, multiplisert med en omregningsfaktor. Omregningsfaktoren blir bestemt av kommunestyret hvert år gjennom gebyrregulativet. Dette er en videreføring av dagens ordning.

Målt forbruk: Både kommunen og abonnenten kan kreve at forbruksgebyret fastsettes ut fra målt forbruk for bolig- og fritidseiendom, dette videreføres fra gjeldende forskrift. I ny forskrift tydeliggjøres det at eiendom med svømmebasseng og naust er pålagt å betale etter målt forbruk.

Endringer for nærings- og kombinasjonseiendommer

Tilknytningsgebyr

I dagens forskrift betales 1 tilknytningsgebyr pr. eiendom, uansett antall bygninger og bygningstyper.

I ny forskrift skal tilknytningsgebyret for næringseiendom utgjøre et fast beløp per tilknyttet bruksenhet.

Eksempelvis vil man i dagens forskrift kun betale et tilknytningsgebyr for eiendommen uavhengig av om det tilkommer nye bruksenheter, i ny forskrift betales det et gebyr for hver nye bruksenhet.

Tilknytningsgebyret for kombinasjonseiendom (eiendom med både boenheter og bruksenheter for næring, landbruk, fiskeri og lignende) skal betales for hver av delene etter reglene for henholdsvis bolig og næringseiendom.

Abonnementsgebyr

Ny forskrift legger opp til en mer rettferdig fordeling av abonnementsgebyret (fastleddet) ved å kategorisere nærings- og kombinasjonseiendommer etter vannforsyningskapasitet. Det har forekommet en uheldig skjevdeling av kapitalkostnadene mellom abonnentene basert på gjeldende forskrift. For eksempel har næringseiendommer med store bygg (stort bruksareal) og lite forbruk blitt belastet på lik linje med nærings- og kombinasjonseiendommer med små bygg (lite areal) og stort forbruk. Dette til tross for at kommunen har betydelig større infrastrukturkostnader knyttet til storforbrukere.

I gjeldende forskrift betales et abonnementsgebyr uansett hvilke forsyningsbehov og forbruk eiendommen har hatt. I ny forskrift vil den enkelte eiendom betale et gitt antall abonnementsgebyr basert på eiendommens høyeste vannforbruk i årene 2019-2021, med jevnlig revisjon av kategoritilhørighet. Dette er et godt og tilgjengelig anslag på forsyningskapasitet til den enkelte eiendom og dermed også på kommunens infrastrukturkostnader per storforbrukende næringseiendom. Praksisen er i bruk i flere kommuner.

For ytterligere informasjon se vedlegg 2, (Høringsnotat, side 2 og 3).

I en overgangsperiode frem til vannmåler er installert hos alle abonnenter skal bolig- og fritidsbygg på kombinasjonseiendom betale abonnementsgebyr per boenhet, mens næringsbygg på kombinasjonseiendom skal betale abonnementsgebyr etter fastsatte kategorier som gjenspeiler vannforsyningskapasiteten for næringsbyggene på eiendommen.

Forbruksgebyr

I gjeldende forskrift er næringseiendommer og offentlige virksomheter pålagt å betale forbruksgebyr basert på faktisk (målt) vannforbruk og pris pr. m³. I ny forskrift vil det være krav til vannmåler og målt forbruk for næringseiendom, kombinasjonseiendom, anlegg med varig eller midlertidig tilknytning. I en overgangsperiode frem til vannmåler er installert hos alle abonnenter kan boligbygg på kombinasjonseiendommer stipuleres, med mindre kommunen krever vannmåler installert.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen ser behovet for en ny forskrift som er bedre tilpasset dagens og fremtidens forhold.

Rådmannen mener at forslaget til ny forskrift legger innebære en mer rettferdig fordeling av gebyrene, og imøtekommer dermed kommunestyrets tidligere vedtak.

Den nye forskriften bidrar til en tydeliggjøring av reglene som gjelder for vann og avløpsgebyrer i Karmøy kommune, og sikrer at abonnentene blir behandlet på en rettferdig og god måte.

Rådmannen mener at 1 abonnementsgebyr pr. boenhet, vil oppleves mer rettferdig, samtidig som det vil være med på å redusere abonnementsgebyret for abonnentene ved at det vil bli en økning i antall abonnenter totalt sett.

På bakgrunn av dette anbefaler rådmannen at forslag til ny forskrift legges ut til offentlig høring Jfr. fvl. § 37.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

Hovedplan for drikkevann i Karmøy 2020-2027, kapittel 2.9. <http://var2020.wpengine.com/>

Vass- og avløpsanleggslova. (2012) Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. (LOV-2012-03-16-12)

Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2012-03-16-12>

Forurensningsforskriften. (2004) Forskrift om begrensning av forurensning. (FOR-2004-06-01-931)

Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2004-06-01-931>

Forvaltningsloven (1970) Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (LOV-1967-02-10)

Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1967-02-10>

Vedlegg:

Vedlegg 1 - Forslag til ny forskrift om vann- og avløpsgebyrer Karmøy kommune

Vedlegg 2 - Høringsnotat av forslag til ny forskrift for vann- og avløpsgebyrer

Vedlegg 3 - Gjeldende forskrift for vann- og avløpsgebyrer Karmøy kommune